

De leden van de Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Van College van B&W

Onderwerp **Pilots burgerparticipatie tijdens besluitvorming**

Datum 12 mei 2022

Ons kenmerk U22.02114

Geachte raadsleden,

Als Lansingerland doen we veelvuldig aan burgerparticipatie bij allerlei projecten. Dat gaat vaak heel goed en leidt tot goede besluitvorming en realisatie. We zijn ook allemaal bekend met projecten waar dit opspeelt en oploopt tot aan uw raad, waarbij sprake is van fundamentele meningsverschillen en tegenstrijdige belangen. We zoeken met elkaar naar manieren om ook in die gevallen tot een gedegen proces en besluitvorming te komen. Naar manieren waarvan we leren en ontwikkelen.

Het beleid rond burgerparticipatie is volop in ontwikkeling. In de loop van dit jaar zal daar door u als gemeenteraad een besluit over worden genomen. Tijdens het opstellen van het burgerparticipatiebeleid staan we voor de uitdaging dat we binnen enkele projecten alvast verder aan de slag willen gaan met burgerparticipatie, met samen leren. We willen daarmee alvast een start maken met werken vanuit nieuwe werkwijzen en processen. We kiezen daarbij voor het vooraf maken van keuzes en vervolgens in de praktijk brengen wat we hebben afgesproken. Daarbij willen we achteraf samen evalueren. Met deze aanpak kunnen we al vast leren en ons ontwikkelen hoe met een andere werkwijze samen besturen in Lansingerland eruit kan zien. Dat willen we doen voor nu voor de projecten:

- Greenery,
- Bleiswijk, inclusief de second opinion voor het verkeersonderzoek
- Beleidskader voor zonne-energie

De projecten hebben verschillende karakteristieken als het om participatie gaat en roepen vragen op hoe we het beste om kunnen gaan met het ruimte geven aan de inwoners van Lansingerland en om hen invloed bij de ontwikkelingen te laten uitoefenen. De uitdaging is daarbij ook de belangen van grondeigenaren, ontwikkelaars en anders stakeholders te bewaken en hoe we daarbij ook de bestuurlijke context goed kunnen inrichten zodat de besluitvorming door uw raad op een goede wijze kan plaatsvinden. Er is geen blauwdruk waarlangs alle projecten vlekkeloos verlopen en alle partijen het altijd met elkaar eens kunnen worden. Sterker nog, het is de rol en de taak van de

overheid daarin samen besturen vorm te geven en beslissingen te nemen als het eropaan komt. In deze brief informeren wij u over de werkwijze met deze drie pilots.

Aanleiding

Er doen zich een aantal projecten voor die ons college voor een dilemma stelt, omdat dat participatie-beleid er nog niet is. We hebben het afgelopen jaar gezien dat uw raad hecht aan een goede dialoog met de omgeving. We willen de raad besluitvorming aanbieden die het u mogelijk maakt om alle belangen zorgvuldig af te wegen. Daarnaast willen we aan de voorkant met elkaar afspraken maken over het proces, zodat het afwegen van belangen over de inhoud kan gaan. Dat betekent dat zich nu enkele projecten voordoen die we op een andere wijze zouden willen doorlopen dan we tot nu toe gedaan hebben. De context van op een andere manier omgaan met de omgeving, met vroegtijdiger participatie, vraagt van ons dat we processen anders dan gebruikelijk laten verlopen. We willen bewoners zoveel mogelijk de ruimte geven om binnen de kaders van zo'n project te participeren. Daarbij uiteraard ook rekening houdend met de belangen van de andere stakeholders als grondeigenaren, projectontwikkelaars of eigenaren van bedrijven en met het algemene belang, zodat alle belangen en inzichten op tafel komen en we uw raad om het afwegen van die belangen kunnen vragen. Dat afwegen gaat over de belangen waarover men het in het participatieproces oneens is gebleven, waarover men het eens is geworden en waarover men het al eens was aan de voorkant. Het blijft een onmogelijk opgave altijd tot volledige overeenstemming te komen tussen partijen. Uw rol als gekozen volksvertegenwoordiging blijft noodzakelijk voor het maken van keuzes.

Drie pilots

We vragen uw raad om over de dilemma's die wij nu bij enkele projecten aan de voorkant tegenkomen het proces van participatie met ons vast te leggen. Aan het eind na realisatie willen we het besluit over en het verloop van dit proces samen evalueren. We doen deze pilots, als experimenten, om te kijken of deze werkwijze en aanpak zou kunnen werken voor het versterken van de relatie tussen de gemeente en de inwoners. Hieronder omschrijven we de pilots die nu voorzien zijn.

Greenery

De gebiedsontwikkeling van de Greenery is een ontwikkeling waarbij de eigenaar grotendeels binnen de bestaande bestemmingsplankaders het gebied vernieuwd. Voor die onderdelen is geen invloed mogelijk. Slechts op enkele onderdelen is invloed mogelijk, zoals het mogen verhogen van enkele gebouwen naar een grotere hoogte. Participeren bestaat hier uit het adviseren over die onderdelen waar het wijzigen van het bestemmingsplan nodig is en het informeren over de wettelijke mogelijkheden tot inspraak op het te wijzigen bestemmingsplan of een nieuwe bestemmingsplan. Hiervoor ontwikkelen we een aanpak die ter informatie aan uw raad zal worden aangeboden.

Woningbouwlocaties Lange Vaart en Merenweg in Bleiswijk

Voor deze woningbouwlocaties is inmiddels een masterplan vastgesteld. Er zijn vier moties aangenomen die in de vervolgfase worden uitgewerkt, waaronder de second opinion van het verkeersonderzoek voor de locatie Merenweg. Voordat hiermee gestart wordt ontvangt u (zoals toegezegd) een participatieplan ter vaststelling. In het participatieplan wordt vastgelegd op welke wijze de belanghebbenden worden betrokken bij de verdere planvorming.

Beleidskader Zonne-energie

Dit is een project waarbij de kernvraag is: wat is het juiste moment om de raad te informeren en zorgvuldig aan participatie te doen over het beleidskader? Het concept beleidskader is tot stand gekomen met input vanuit onze omgeving. Er heeft dus al enige participatie plaatsgevonden tijdens het opstellen van de beleidstekst. Maar voordat er besloten gaat worden over het stuk, willen we het graag ter inzage leggen. We zoeken nu naar een wijze waarop we de raad de gelegenheid geven haar mening te uiten over proces én inhoud, voordat het stuk dit formele inspraaktraject in gaat. De raad wordt gevraagd of zij kan instemmen met de bestuurlijke route en/of of gedane participatie naar hun mening voldoende heeft plaatsgevonden.

Voortgang proces Visie Burgerparticipatie

Voor het maken van participatiebeleid doorlopen we de stappen zoals we [hebben beschreven in brief U22.00341 aan uw raad](#). Daarin leest u dat we burgerparticipatie zien als de uitwerking van het samen besturen van Lansingerland: het vormgeven van de relatie tussen de gemeente en haar inwoners. Dit najaar beschikken we over een visie en beleid op het vlak van burgerparticipatie, die met u als raad en met inwoners is opgesteld en die we dan uitwerken in beleid met inwoners, organisaties, bedrijven, initiatiefnemers (projectontwikkelaars en grondeigenaren die binnen de Omgevingswet een ontwikkeling wensen worden initiatiefnemers genoemd) en uw raad. Hieronder volgt wat wij daar voor (gaan) doen in komende periode.

- We voeren op dit moment in de organisatie verdiepende gesprekken over burgerparticipatie.
- I&O Research voert voor ons verdiepende gesprekken uit met de inwoners van Lansingerland.
- Op 11 mei 2022 spreken we met uw raad over uw rol in het samen besturen van Lansingerland, onder leiding van Martijn van der Steen (NSOB).
- De inzichten uit de gesprekken delen we met u (in een beeldvormende avond op 6 juli), de organisatie en de inwoners en gaan daarover ook gezamenlijk in gesprek.
- Daarna volgt na de zomer een eerste conceptvisie die we ook weer in de organisatie, met bewoners en met uw raad bespreken.
- Als de visie klaar is bespreken we deze ook met projectontwikkelaars, bedrijven en organisaties, met het doel ook voor hen tot een werkend beleid en praktische handvatten te komen. De visie gaat daarbij over de streep op de horizon voor burgerparticipatie en over het proces van leren, ontwikkelen, evalueren in de organisatie en met bestuur en omgeving. Het beleid gaat over hoe we uitvoering willen geven aan de visie, hoe we processen inrichten, welk verschil we willen maken ten opzichte van de huidige situatie. Daarbij horen ook uitvoeringsinstrumenten, praktische tools, handleiding initiatiefnemers, procesformat, leefstijlen, format besluitvorming, etc. Die volgen daarna.
- Visie en beleid worden aan uw raad voorgelegd ter besluitvorming.
- Samen met de verordening op burgerparticipatie die wettelijk verplicht is binnen de Omgevingswet.

Achtergrond

Na het [rekenkamerrapport](#) van 2019 is het college aan de slag gegaan met het vernieuwen van burgerparticipatie. Doordat de coronacrisis veel capaciteit vroeg heeft dat proces vertraging gekregen. Vanaf 2021 worden stappen gezet naar een nieuw participatiebeleid. [De raad is per brief \(U22.00341\) geïnformeerd](#) over de voortgang en aanpak naar een nieuw participatiebeleid, nadat het vanaf oktober 2021 en in februari 2022 niet mogelijk was fysiek bij elkaar te komen. In die bijeenkomst stond het presenteren van de uitkomsten van de [enquête](#) gepland, die onder alle

huishoudens van Lansingerland is gehouden. De resultaten hebben ons de volgende inzichten meegegeven:

- 8 op de 10 inwoners vindt participatie zinvol.
- 4 op de 10 inwoners heeft al eens meegedacht met de gemeente.
- Tijdig worden betrokken, duidelijke communicatie en terugkoppeling vinden inwoners belangrijk.
- Participeren via een digitale vragenlijst heeft de voorkeur.
- 3 op de 10 inwoners heeft interesse in het indienen van een initiatief.
- De gemeente krijgt gemiddeld een 5,3 voor burgerparticipatie.

Tips van inwoners:

- “Bij projectplanning goed kijken wie ermee te maken heeft.”
- “Betrek tijdig en volledig.”
- “Luisteren, inbreng serieus nemen en terugkoppelen.”
- “Aangeven wat de gemeente verwacht van bewoners en realistisch managen van verwachtingen.”
- “Eerder communiceren, ook al is er nog niet veel te zeggen. Het is fijn om te weten waar de gemeente mee bezig is en wat er aan zit te komen.”
- “Betere communicatie zodat meer mensen bereikt worden en gemotiveerd raken om mee te denken.”
- “Luisteren, meewegen en afwijzingen en toezeggingen duidelijk motiveren.”
- “Vaker dit soort initiatieven.”
- “Vaker inwoners uitnodigen om mee te denken.”

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Mickel Beckers
Gemeentesecretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester